

Om salamandere, OL og alfahanner

For en tid tilbake sveipet jeg innom Østlandssendingen på NRKs utmerkete nett-TV-tilbud, for å se om det var noe interessant.

Jeg så at byråd Ola Elvestuen var ute og gikk et eller annet sted i skogen. Han så begeistret ut, og slo ut med armene. Jeg tror ikke jeg overdriver når jeg sier at jeg minst 4-5000 ganger i løpet av mitt liv har beveget meg omkring i landskapet mellom Linderud og Tonsenhagen. Derfor tok det meg bare noen ganske få sekunder å konstatere hvor han befant seg, nemlig på skogsveien like overfor salamanderdammen.

Jeg ble nysgjerrig. Hadde Elvestuen oppdaget hvilket unikt område dette er, med sitt gamle kulturlandskap, minnene fra generasjoners virksomhet som steinhoggere, artsmangfoldet av dyr, planter og sopp, med sine muligheter for rekreasjon, læring, fysisk aktivitet og turopplevelser for tusenvis av mennesker? Flott at vår miljøbyråd er ute for å gjøre Østlandssendingens seere oppmerksomme på en av Oslos perler, tenkte jeg, og lurte på om det var et fredningsvedtak på gang.

Men, da jeg fikk tatt på meg hodehøytalere trodde jeg nesten ikke mine egne ører. Jeg spolet innslaget tilbake til begynnelsen, og det var ikke til å ta feil av; Miljøbyråden gikk faktisk der og sa at dette var det perfekte sted for å anlegge skiskytterarena for OL! Hva i all verden er dette, tenkte jeg. Enhver som har sittet foran TV og fulgt med på olympisk skiskyting må ha registrert at det dreier seg om anlegg av betydelige dimensjoner. Det viser seg da også av noen kartskisser at «Games in the city»-visjonen til den begeistrede byråden vil innebære en i realiteten full rasering av området.

Jeg har i likhet med bl.a. Lillo-markas Venner og Naturvernforbundet sporenstrekts meldt meg på i kampen mot denne galskapen, for i likhet med svært mange andre mennesker gjennom i hvert fall tre generasjoner har jeg et personlig forhold til salamanderdammen, steinhoggerlandskapet, eventyrskogen og hestejordene.

Her lekte vi gutta cowboy og indianer i et landskap som kunne minne om det vi så i western-filmene. Her fulgte vi rumpe-trollenes gradvise forvandling fra egg til småfrosk, og særlig var vi fascinerte av disse små øgleaktige skapningene, salamanderne, der de svømte omkring i gytelsesongen i mai måned.

Min seks år gamle datter Gulya

HESTEJORDENE - fotografert for to dager siden.

er tredje generasjon av slekten Winger som gleder seg over å gå sammen med pappa og gjøre oppdagelser i dette spennende terrenget. Til høsten begynner hun på skolen, og da kan hun se fram til de populære turene i området med skogoppsynsmann Håvard Pedersen.

På nettstedet «Norsk Naturarv» kan vi lese at arten liten salamander er plassert på rødlisten over arter som er i tilbakegang i Norge. Arten har statusbeholdelsen «Nær Truet». Den har ca. 20 kjente lokaliteter igjen i Oslos byggesone, og i Oslo marka er det registrert kun 13 gjenværende gytel-plasser for arten, hvorav tre er å finne i de gamle steinbruddene.

Den kanskje fineste, fjerde salamanderdammen ble for mange år siden ødelagt av fyll-masse fra drikke-vanntunnelen som ble anlagt gjennom Årvollåsen. I disse dammene gyter også padden og frokker. Padda er for øvrig en enda mer truet art enn salamanderen. Den har kun 18 kjente lokaliteter igjen i hele osloområdet, byggesonen medregnet. Fire av disse gytel-plassene ligger i det området som OL-entusiastene vil rasere.

I Akers Avis Groruddalen har det, siden OL-visjonene ble kjent, vært skrevet mye klokt om hestejordenes kvaliteter, så jeg behøver ikke å gjenta det her.

I stedet vil jeg gå nærmere inn på det forunderlige oppbudet av handlekraft som plutselig

mobiliseres fra byrådets side. Det kan være fristende med en litt uærbødig lek med byrådets navn. Tar man bort bokstaven a i Ola, ja da får vi OL Elvestuen. Nå skal jeg ikke være altfor slem mot den gode byråden. Han gjør egentlig bare det han blir bedt om. Men det var altså dette med handlekraften.

Nå skal det fra kommunens side brukes ca. 130 millioner kroner bare på å utarbeide en søknad om å få vinter-OL i 2022. Dersom søknaden i 2015 får gjennomslag

REFLEKSJONER

Torstein Winger (Tonsenhagen) er medlem av Bjørke bydelsutvalg for Arbeiderpartiet.

hos den mektige internasjonale olympiske komité ligger det i følge en såkalt konseptvalg-utredning (kan leses i sin helhet på byrådets nettsider) an til et enormt prosjekt som kan komme opp i 20-30 milliarder kroner. Det er ikke måte på hva som skal bygges ut og være på plass i løpet av knappe syv år for at byen med stolthet skal kunne arrangere «The best games ever».

Etter noen år i lokalpolitikken evet jeg at det vanligvis tar lang tid å få gjennomført relativt beskjedne offentlige prosjekter i denne byen, for eksempel en alminnelig flerbrukshall eller et svømmebasseng. Det tok for eksempel både vinter og vår før gangbroen over E6 ved Furuset var på plass, for ikke å nevne større miljøgrep for å forbedre trafikksituasjonen i Veitvetveien, nedgradering av Trondheimsveien og lokk over E6.

En annen ting er det paradoks at mens investeringsverden synes å være meget stor for å få til et OL,

så sitter vi i Bjørke bydelsutvalg og må belage oss på nok et av disse evindelige budsjettkuttene som kan innebære at mennesker med psykiske lidelser mister sitt tilbud «Rasmus» på Årvoll gård, at barnehagebudsjettet krympes, utekontaktbudet for vanskeligstilte ungdommer reduseres, skolehelsetjenesten må gå på sparebluss, etc. Det er bydelens ansvar å holde budsjettene og ikke bruke for mye penger, sa byråd Torger Ødegård nylig i en kommentar. Akk ja.

Ifølge OL-planene skal ideltakerne, mediefolk og andre gjester innkvarteres i nybygde «landsbyer» med plass til flere tusen personer. Det skal anlegges fem nye isflater i Oslo og en like utenfor byen, Wyllerløypa og Grefsenkleiva skal utvides, og så er det altså denne famøse skiskytterarenaen. I tillegg kommer oppjustering av en rekke andre idrettsanlegg, og omfattende infrastrukturprosjekt som bl.a. en ny jernbanestasjon på Breivoll.

Det er jo egentlig flott at et slikt oppbud av handlekraft lar seg mobilisere, og at det fra rådhus-tårnene utropes et «yes we can!» Det skal neimen ikke stå på penger eller gjennomføringsevne når det virkelig gjelder. Sett i et biologisk perspektiv, har jeg av og til lurt på om det hos menn utløses et testosteronbeslektet hormon fra en eller annen mystisk kjertel, når det trykkes på de rette knappene.

Menn, ja. Den internasjonale olympiske komité er en utpreget mannsbastion, med gamle Henry Kissinger som æresmedlem. Riktignok er det med noen prinsesser og grevinner eller noe sånt, men kjønnkvotering kan neppe sies å ha vært et kriterium for utvelgelsen av IOC-medlemmene.

Dette er alfahannenes institusjon; eldre menn med makt. Kan det være slik at utsiktene til å få drikke champagne med de store gutta kanskje har en kjertelstimulerende effekt, ikke helt ulikt det som foregår oppe i hodet på en kronhjort i paringstiden? Vi så det jo også i forbindelse med de store budsjettoverskridelsene da den nye Holmenkollbakken ble bygget. 900 millioner lød den ekstra regningen på. Nå ligger bakken der, og sett fra nordøst i Oslo i silhuett mot kveldshimmelen er den ikke ulik en struttende fallos. Det er noe eget med mennesken verden; Det er heisekraner og tribuner; reising og Store Stå.

Som sagt; Det er selvsagt bra at vi kan få flere skøytebaner og flotte vintersportsanlegg i Oslo. Det kunne vi vel forresten ha fått i alle fall, for en tiendepart av de pengene som et vinter-OL vil koste.

Denne snøballen vil rulle videre i raskt tempo, og selv om byrådet nok har skjönt at det vil bli svært kontroversielt å opprettholde ideen om skiskytterarena i vårt kjære rekreasjonsområde, er det foreløpig ikke noe som tyder på endring i disse planene.

Det varsles altså kamp, og Groruddalen har tidligere vist en stor mobiliseringsevne når det behøves. Det ble samlet inn 40.000 underskrifter mot nedleggelse av Aker sykehus, og sentergata på Furuset måtte skrinlegges etter intens motstand fra befolkningen. Så, kjære byråd: Det er ingen skam å snu i tide!

Torstein Winger

Neste uke: Leif-Runar Forsth, Romsås